

Literatura estrangera

DAVID CASTILLO

Doblement vençuda

En els últims anys, el premi Goncourt l'han guanyat dos autors que no tenen el francès com a llengua materna, sinó com a llengua literària. Fa dos anys va ser Jonathan Littell, jueu americà d'origen ucraïnès. Enguany, Atiq Rahimi (Kabul, 1968), que va fugir de l'Afganistan als 22 anys i es va instal·lar a París per estudiar a la Sorbona. ¿El nostre futur passa també per aquest mestissatge? Segurament. On són els talents entre les noves generacions d'escriptors francesos? Hem d'assumir que la literatura -ho va dir Goethe- no es pot interpretar com un fenomen nacional, però és part de la riquesa d'un país poder incorporar figures provinents d'altres cultures. Qui es planteja la cultura francesa sense Picasso, Tzara, Dalí, Cioran o Ionesco?

Rahimi ha guanyat el Goncourt amb una novel·la peculiar, una mena de monòleg teatral, amb indubtables influències de la narrativa cinematogràfica, que repassa la tragèdia del seu país: contra l'enemic exterior que els bombardeja, contra l'interior que els esclavitzava. Aquesta situació està representada per una dona, que acompanya el seu marit, ferit d'un tret a la nuca per un dels seus mateixos companys, un assassinat absurd dins una guerra absurda i inacabable. L'home, en estat vegetatiu, és cuidat per la dona, acompanyada per les dues filles menors i per un mul·là carregat de retrets. Fora de la casa, bombes i francotiradors. Un escenari on els pensaments i sensacions de la dona encara adquireixen més relleu.

HELENE BAMBERGE / EFE

Nascut a Kabul, Atiq Rahimi ha guanyat la darrera edició del premi Goncourt, el més important de les lletres franceses

Impossible m'ha resultat dissociar *La pedra de la paciència*, d'Atiq Rahimi, de *Mil sols esplèndids*, de Khaled Hosseini, que recreava la història de l'Afganistan a través de dues dones destruïdes per una societat medieval i per les guerres de l'imperialisme soviètic i nord-americà. Hosseini, nascut també a Kabul com Rahimi, però tres anys més jove, va utilitzar l'anglès per escriure els seus dos celebrats *bestsellers*. L'Afganistan està perdent fins i tot la llengua literària.

Com Hosseini, Rahimi és força original, més encara perquè està amarat de la tradició francesa. La cita inicial d'Antonin Artaud ("Del cos pel cos amb el cos des del cos i fins al cos") ens situa en un estat de consciència. A partir d'aquí, des de la descripció de l'home ferit -recorda el *Crist* de Mantegna-, tot el desenvolupament el podrien haver signat alguns dels escriptors i directors del Nouveau Roman o Marguerite Duras. Rahimi utilitza tècniques teatrals i cinematogràfiques,

amb descripcions de plans per narrar una història crua sobre la desesperació. El que podria haver esdevingut un relat monòton i esquemàtic ens omple de la plenitud d'una oració, amb un desenllaç estremidor.

Coneixiem les traduccions dels llibres anteriors de Rahimi gràcies a La Magrana, *Terra i cendra* i *Les mil cases del somni i del terror*. *La pedra de la paciència* explora també els territoris de la guerra, la repressió i els laberints humans. Excel·lent.*

La pedra de la paciència

Atiq Rahimi
Premi Goncourt
Traducció: Imma Estany
Empúries
Barcelona, 2009
Preu: 16 euros
Pàgines: 146

1 2 3 4 5

BATIBULL

Novel·la d'iniciació o juvenil?

El cronista s'havia entusiasmat amb la lectura de la nova novel·la de **Delphine de Vigan**, *No i jo*, publicada per Edicions 62. Amb descripcions interiors notables i bones ambientacions de París, *No i jo* planteja el nexa entre dues adolescents, una de superdotada, que va dos cursos avançada, i una sensesostre, tirada a l'estació d'Austerlitz. Un plantejament agosarat, molt

Delphine de Vigan passeja per l'altra cara de la societat

en la línia de la narrativa francesa, fins i tot l'autobiogràfica, escrita per aventurers com **Jean Genet**, **Albertine Sarrazin** i, fins i tot, **Françoise Sagan**.

El resultat, però, és més a prop d'una novel·la juvenil, encoberta, a l'abast de diferents tipus de públic que d'una literatura amb una mica de vocació de posteritat. El fet que a la solapa ja se'ns informi a les

dades biogràfiques que De Vigan "ha treballat com a hostessa de supermercat per a diferents marques de formatges i d'hamburgueses" ja em va fer dubtar. No obstant, la novel·la, supèrflua, es llegeix bé, però no cal conservar-la a la biblioteca. *Fast food*, però de qualitat.

La lectura àgil de De Vigan m'ha fet pensar en Sarrazin, que en la seva obra *El*

astrágalo recordava els seus anys al correccional, la vida de picaresca i l'atrancament que la va dur al penal. Un altra narradora francesa amb graduació alta va ser Françoise Sagan, de qui El Cobre edita *Desde el recuerdo*, una autèntica farrà d'alcohol, literatura, velocitat, **Orson Welles**, **Tennessee Williams**, **Sartre**, **Nureyev** i el joc. Els excessos de Sagan complementen l'amabilitat de De Vigan.*